ÉBERHARDT GÁBOR

A REGULÁRIS MIGRÁCIÓ TÚLTERHELÉSES HATÁSA ÉS A BŰNMEGELŐZÉS KAPCSOLATA

Talán még nem látod az összefüggéseket,
de attól, hogy nem látod, nem azt jelenti, hogy nincs.
(William Joyce)

1. Bevezetés

E tanulmány készítésének motivációja annak kutatása, hogy a határforgalomban megjelenő túlterheléses reguláris migráció jelent-e biztonsági kockázatot a bűnmegelőzési feladatok hatékonyságának lehetséges csökkenése miatt. Az alapkutatás vizsgált olyan migrációhoz köthető jogsértéseket, amelyeket a hatályos magyar büntetőjog szankcionálni rendel, valamint melyek azok, amelyek felvethetik az eljárás alá vont személyek esetében ilyen cselekmény későbbi elkövetésének veszélyét. A kutatásom kiterjed azokra a határforgalom ellenőrzés során felfedett és intézkedés alá vont cselekményekre is, amelyek a felfedésükkor nem jelentenek direkt bűnügyi kockázatot, de annak tartalma magában rejti a későbbi jogsértő cselekmény elkövetésének veszélyét.

Kutatásom során a tudományos kutatásmódszertan beavatkozás nélküli elemeit használtam, adatbázisok elemzését, értékelését hajtottam végre, valamint szöveges források ajánlásait vizsgáltam. Hipotézisem szerint a túlterheléses reguláris migráció csökkentheti a határforgalom ellenőrzés végrehajtásáért felelős szervezet tevékenységének hatékonyságát, így a bűnmegelőzési eredményességét. Az aktualitást a XXI. században a hazánk külső határain is jelentkező, globalizált,[1] reguláris migráció biztonsági kockázatot jelentő hatásai adják a határforgalom ellenőrzését változó objektív környezetben végrehajtó rendőri szerv tevékenységében.

Különös jelentőséggel bír a migráció és annak ellenőrzéséhez kapcsolódó kontroll- és szabadságeszmék anakronisztikus ellentéte, valamint a negatív hatások rendészeti eszközökkel történő megelőzésének, kezelésének indokoltsága.[2] A reguláris és irreguláris migráció hatásainak azonosításakor az identitárius populista[3] nézetek által képviselt negatív hatások mellett a pozitív eredmények felismerését nem tagadva, jelen tanulmány a negatív, biztonsági, bűnügyi kockázatok vizsgálatára fókuszál.

2. Konceptualizálás, elméleti keretek

A migrációt leíró magyar és idegennyelvű szakirodalom, a történelmi értékű bibliográfiák, kódexek és könyvek, cikkek sokasága a jelenséget jellemzően annak társadalmi, gazdasági, pszichológia, szociológiai hatásain keresztül mutatja be. Tanulmányom előkészítésekor vizsgáltam a vallási, a történelmi és tudományos

[1] Anthony Giddens: The consequences of Modernity. Polity Press, Cambridge, 1990. 64. o.
[2] Balla József: A biometrikus adatokat tartalmazó úti és személyazonosító okmányok biztonságnövelő hatása a határ-, illetve közbiztonság alakulására. Dialóg Campus Kiadó. Budapest, 2019. 77. o.
[3] Nagy Boldizsár: Az engedelmes szolgálólány (2018.) Forrás: https://bit.ly/2LLuRjl (Letöltés ideje: 2019.07.08.)

könyvészeti, valamint egyéb adatforrásokat. A migrációval kapcsolatos irodalom elsősorban a társadalomtudományok részéről, az emberi vándorlás gazdasági, pszichológiai, szociológiai jellemzőiről szól. Ebben az összevetésben eddig csak mérsékeltebb figyelmet kapott a migráció rendészeti, bűnmegelőzési vonatkozású vizsgálata. Különösen igaz ez a reguláris migrációval összefüggő, hatósági jogalkalmazói tevékenységet érintő hatásokra.

A migrációnak az emberiség történelmével egyidős előélete miatt számtalan megfogalmazása és a jelenséghez kapcsolódó értelmezése van. A jelenség szociológiai jellegének középpontjában mindig is az ember helyváltoztatása volt, amelynek beazonosítható a kiváltó oka: „*… a vándorlás egyéni vagy csoportos akarat eredménye, amelyet az általános társadalmi, gazdasági vagy politikai folyamatok az egyéni szándék és a mindennapok törekvései együtt és egyszerre határoznak meg."*[4] Tóth megközelítésével csak részben értek egyet, mert a hivatkozott akarat, szándék, törekvés mögött a kényszer generálta motiváció nincs említve, holott a legtöbb migráló esetében a külső megerősítés a lakhelye elhagyására, erős motivációs elemként van jelen.

Hautzinger szerint a nemzetközi és nemzeti jogi terminológiának megfelelve változott, bővült a jelenség fogalmi értelmezése. *„Napjainkban pedig – az Európai Unió tagállamaiban – az „idegen" vagy „külföldi" megnevezés használata már nem feltétlenül elégséges. E fogalmakon belül meg kell különböztetni a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkezők és családtagjaik személyi körét, valamint az ebbe a körbe nem sorolható harmadik országbeli állampolgárokat. Sőt, sajátosabb jogi megítélés alá esnek azok a harmadik országbeli külföldiek, akiket az adott tagállam menekültügyi hatósága vagy bírósága menekültként elismert vagy egyéb kiegészítő védelemben részesített.*"[5] Leírja a migráció tipológiájában a legális-illegális kifejezéspárok helyett egyre elterjedtebben alkalmazott reguláris-irreguláris értelmezéseket. Tanulmányom alapul veszi az alkalmazott reguláris migráció fogalmát, amely szerint *„... a reguláris migráns – a legális kifejezéssel párhuzamosan – olyan külföldi személyt jelent, aki a fogadó állam szabályait figyelembe veszi… a reguláris migráció mögött az adott állam által ellenőrizhető vándorlás áll…*"[6]

Finszter értelmezését elfogadva, a *„rend jogi fogalma arra az adottságra épít, hogy az egyének és közösségeik harmonikus működésének feltételei az ember által megismerhetők és követhetők, sőt e kondíciók a magatartások jogi szabályozása révén megteremthetők, illetve a társadalmi kooperáció által létrehozott értékek jogi tilalmakkal védelmezhetők."* [7]

A rendészet fogalmának alkalmazásakor elfogadva Szamel gondolatait[8], de Finszter magyar viszonyokra kidolgozott modernkori értelmezését alkalmazom, aki szerint: *„A rendészet az állam szerveinek az a hatósági tevékenysége, amelynek célja a közrend és a közbiztonság megóvása mindazokkal szemben, akik annak épségét fenyegetik vagy megsértik."* A modern rendészet kialakulásának, működésének feltétele egy olyan, jogi normák által szabályozott jogrend, amely kiállja az alkotmányossági próbát; a jogrendet olyan jogszabályok által leírt és büntetni rendelt jogsértések fenyegessék, amelyek csak

[4] Tóth Judit: A nemzetközi migráció jogi alapjai. In: Lukács Éva – Király Miklós (szerk.): Migráció és Európai Unió. Szociális és Családügyi Minisztérium Budapest, 2001. 20. o.
[5] Hautzinger Zoltán: A magyar idegenjog rendszere és az idegenjogi (szak)igazgatás, Pro-publico bono 2014/2. 69-78. o.
[6] Hautzinger Zoltán: A migráció és a külföldiek büntetőjogi megjelenése. AndAnn. Pécs, 2018. 20-21. o.
[7] Finszter Géza: Rendészettan – Dialóg Campus, Budapest, 2018. 52. o.
[8] Szamel Lajos: A rendészet és a rendőrség jogi szabályozásának elméleti alapjai. Budapest, MTA Államtudományi Kutatások Programirodája, Budapest, 1990. 27. o.

állami, legitim erőszakkal kezelhetők; valamint a jogsértésekből eredő veszélyek elhárításának joga és kötelessége kerüljön hatósági monopóliumba.[9]

Tóth fogalmát alkalmazva a „*veszély az az állapot, amely káros következmények lehetőségét feltételezi"*[10] A veszély tipológiáját annak lehetséges kiváltott hatására építve 3 elkülöníthető elemként sorolja – absztrakt vagy potenciális veszély; konkrét vagy aktuális veszély; putatív veszély[11] – m, amelyek a túlterheléses reguláris határforgalomban bűnmegelőzési tevékenység céljaiként is azonosíthatók.

A kockázat migrációs vonzatú értelmezését Teke fogalmazza meg, aki szerint az olyan civilizációs veszély, amely a társadalmi közbiztonság érdekében a felelős állami hatóságok részéről cselekvési kényszert vált ki akkor is, ha az még nem jogi értelemben leírt veszélyhelyzet.[12]

A preaktivitás a határrendészet feladatrendszerének XXI. századi megfelelőségi elvárása. Doktori kutatásom elért eredményei alapot teremtettek arra, hogy tovább vizsgáljam annak 5 elméleti alapon (jogrend, legitim szervezet és annak képzett állománya, speciális módszertan, a feladatendszer eredményes teljesítésének modern eszközrendszere, tartalékképzéssel finanszírozott működtetési háttér) nyugvó, piramis szerű rendszerét. Ennek a komplex rendszernek a rugalmasan korrigált alkalmazásával lehetőség nyílhat arra, hogy a határforgalom ellenőrzésben is megjelenő, rendészeti szervet érintő objektív túlterhelés hatása megelőzhető, csökkenthető, illetve érdemben kezelhető legyen. Amennyiben ez megvalósul, úgy a határforgalomban rejlő bűnügyi kockázatok veszélye csökkenhet, a bűnmegelőzési tevékenység hatékonysága nem, vagy jelentős mértékben nem csökken.

Hatályos Alaptörvényünk a rendőrség feladatai köré sorolja a bűncselekmények megakadályozását, felderítését, a közbiztonság, a közrend és az államhatár rendjének védelmét[13], a rendőrségről szóló törvény pedig részleteiben szabályozza azokat.[14]

Fejlett, demokratikus jogállamban a társadalmi bűnmegelőzés csak a jogállami követelményeknek megfelelve működhet. A végrehajtás során törekedni kell a biztonság és az emberi jogok tiszteletére, azok egyensúlyának érvényesítésére. A bűnmegelőzés mindig egyfajta beavatkozás az egyén vagy közösség életébe, ugyanakkor erre hivatkozva nem lehet megbélyegző, kirekesztő, vagy kényszerítő módon fellépni.[15] Figyelemmel kell lenni arra, hogy a bűnmegelőzési célzatú feladat ellátás másként érinti a nőket, férfiakat, a sérülékeny kategóriába[16] tartozókat, a saját állampolgárokra jellemző többségi nemzetiségi, felekezeti, egyéb hovatartozást. Ezek az alapelvek szinkronitást mutatnak a határforgalom ellenőrzésével szemben támasztott elvárásokkal.[17]

[9] Finszter Géza: A rendészet elmélete és a rendészeti eszközrendszer. Budapest, Nemzeti Közszolgálati és Tankönyv Kiadó Zrt. Budapest, 2013. 15. o.
[10] Tóth József: Rendészetfogalom a nemzeti szocialista államban. Szent János Nyomda Eger, 1938. 63. o
[11] Rössler István: Jogtudományi közlöny. 1881. 263. o.
[12] Teke András: A veszély kezelése és a határbiztonság. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények VI. Pécs, 2006. 65-91. o.
[13] Alaptörvény 46. cikk (1)
[14] A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 1. § (2) bek.
[15] Gönczöl Katalin: Kriminálpolitika és bűnözéskontroll – reformok Magyarországon 2002-2009. In. Virág György (szerk.): Kriminológiai tanulmányok 47. Budapest, 2010. 72-87. o.
[16] AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2012/29/EU IRÁNYELVE (2012. október 25.) a bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról és a 2001/220/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról
[17] A személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről szóló, Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/399 Rendelete (2016. március 9.)

Az államhatáron (határátkelőhelyen) megjelenő, túlterheléses reguláris migráció a globalizált világra jellemző olyan koncentrált jelenség, amelynek objektív eleme(i):

- térben és időben behatárolható,
- szervezetten és intenzíven növelt attribútumával,
- járulékos hatásaival veszélyeztetheti, gátolhatja a felelős hatóság jogszerű és flexibilis, preaktív tevékenységét abból a célból, hogy
- a határforgalomellenőrzési és a hatáskörébe utalt eljárási feladatainak végrehajtásában az inflexibilis reaktív feladat ellátással biztonsági deficit keletkezzen.

3. A határforgalom szervezettsége, az ellenőrző rendszer túlterhelése

Ritecz és Sallai által az irreguláris migrációban felismert[18] kiváltó okok egyes elemei a reguláris határforgalom szervezettségében megjelennek a szervezett utazások szereplői által koordinált határátlépések között is. A jelenség szereplőit, mint a szociológia intézmény elméletét, Parsons kutatta.[19] Szerinte az intézmény jelentheti elvárások, illetve szabályok sajátos rendszerét, a viselkedés megfigyelhető szabályszerűségét, a kölcsönhatások rendszerességét, beállítottságok, értelmezési hajlandóságok valószínűségét. Az intézmény takarhat még valamilyen csoportot vagy szervezetet, illetve jelentheti a társadalom valamely szféráját vagy alrendszerét. További jellemzőként azonosítható be a Radcliffe-Brown szerinti hálózat elmélet[20] által leírt kapcsolódási rendszer a reguláris migráció alanyai között, hiszen mind az utazók, mind a szolgáltatók, a rendészeti szervek és más érintettek direkt, indirekt kapcsolata fentáll. Az utazási kultúra részeként használt gépjárművekbe épített, vagy kézi eszközös internetes, mobil applikációk szintén a gyors és magas minőségű úthálózatra tervezik az államhatárok átlépését, csökkentve a javasolt határátlépési helyeket, növelve azok leterheltségét. Az állam a saját eszközeivel szintén hatást tud gyakorolni a nemzetközi határforgalom ellenőrzésére a biztonságos, gyors, kulturált határforgalom ellenőrzés feltételeinek biztosításával, a GDP arányos költségek közbiztonságra, turizmusra, egyéb területekre történő súlyozásával éppúgy, mint az adminisztratív eszközeivel. Ilyen eszközök lehetnek a jogalkotás által szabályozott idegenrendészeti tevékenység, az állampolgárság vagy tartózkodási jogok megszerzési lehetőségeinek korrigálása, az átmenő teher és buszforgalom kijelölt útvonalengedélyekhez kötése, a normasértők érdemi, rendészeti szankcionálása és egyéb területek.

A túlterhelés a mindennapi életben az adott rendszer folyamatszerű változását követő jelenségek részben, egészében történő, kevéssé prognosztizálható – jellemzően objektív, külső behatás eredményeként – olyan mértékű hatásváltozás növekedését feltételezi, amely kritikus következményeket (is) okozhat érdemi beavatkozás nélkül. A határforgalomellenőrzés szabályozása során a jogalkotó felismerte ezt az új hatást és annak kezelésére normatív kereketekkel biztosít is megoldási lehetőségeket. Ezek a lehetőségek ugyanakkor elsődlegesen az időszakos, rövid tartamú kritikus forgalmi helyzetek kezelését támogatják.

[18] Ritecz György; Sallai János: A migráció trendjei, okai és kezelésének lehetőségei 2.0., Hanns Seidel Alapítvány, Budapest, 2016. 169. o.
[19] Talcott Parsons: The social system – Routledge, London, 1951. 17-20. o.
[20] Radcliffe-Brown, A. R.: On Social Structure. Journal of the Royal Anthropological Society of Great Britain and Ireland 1940. 70. 1-12. o.

4. A rendőrség bűnmegelőzési eredményessége a túlterhelt határforgalom ellenőrzési rendszerben

Magyarország schengeni övezethez történt csatlakozása szakmailag közel két azonos határszakaszra osztotta az államhatárt, amelyek közül a külső szakaszon állandó határforgalom ellenőrzés történik, míg a belső határokon – normál viszonyok között – nincs. Az utasforgalmi adatok elemzése során megállapítható, hogy a 2008. évi gazdasági világválságot követő (1. sz. ábra) konszolidációs időszak, majd a 2012. évi visszatérő[21], de az előzőhöz képest kisebb súlyú válságjelenség hatása után a határforgalom folyamatosan és dinamikusan növekszik. A forgalom növekedési intenzitását emelte pl. az úthálózat fejlesztése, az autópálya határátkelőhelyek bevezetése a nemzetközi forgalom vérkeringésébe. A viszonylati közlekedés alakulása az államhatár átlépési pontjaként jelentkező közúti- és autópálya határátkelőhelyek forgalmi adatainak elemzésével további következtetések és a formálódó kockázati tényezők beazonosítása hajthatók végre.

A határforgalom ellenőrzésének egyik fő feladata a beutazás, tartózkodás, át- és visszautazás feltételeinek ellenőrzése. Ennek eredményeként, amennyiben az utas nem felel meg az előírtaknak, úgy a beléptetése megtagadásra és visszairányításra kerül az őt kiléptető ország területére.[22] Magyarország rendőrsége a határforgalom ellenőrzése során (2. sz. ábra), emelkedő trendvonallal látja el a belépésre jelentkező nem honos állampolgárok ellenőrzését és alkalmaz visszairányítást. A külföldi állampolgárok beléptetésének megtagadása olyan putatív tényező, amelynek végre nem hajtása feltételezheti a személy által az övezet területén esetlegesen elkövetésre kerülő jogsértés, bűncselekmény megvalósítását, tekintettel a beléptethetőségének hiányos, vagy konkrétan tilalmazott okára. Magyarország (3. sz. ábra) a tagállami szövetségben a növekvő határforgalomban, növekvő számú beléptetés megtagadást alkalmaz változó, ámde meghatározó teljesítési aránnyal.

A határforgalom ellenőrzésében bűnmegelőzésként és absztrakt veszélyként értékelhető körözött személyek és pl. járművek felfedésének száma a 4. sz. ábra adatai alapján elemezhető. Ebből megállapítható, hogy összességében jelentős az eljárás kezdeményezések száma, valamint a határforgalmi trend növekedését mindkét elem követi 2015-2016. évek kivételével. Ennek az egyik magyarázata lehet a rendőrségre a zöldhatáron nehezedő tömeges irreguláris migráció kezelésének feladatai, amely jelentős erőket vont el más szakmai sávokról. Ezen a területen felismerhetővé válik a biztonsági kockázat (körözött személyek, bűncselekmények tárgyaként lefoglalandó járművek) is.

A külső határokon a reguláris határforgalom ellenőrzése során szintén konkrét veszélyként értékelhető az embercsempészés[23] és az ellenőrzési rendszer megkerülése (5. sz. ábra). A határátkelőhelyeken az embercsempészek olyan nem honos személyeknek nyújtanak segítséget az ország, az övezet területére történő irreguláris bejutáshoz, akik nem rendelkeznek a jogszabályokban előírt feltételekkel, vagy beléptethetőségük tiltott. A határátkelőhelyeken kialakult ellenőrzési rendszert megkerülni szándékozók szintén ilyen személyek. Amennyiben ők mégis átjutnak az ellenőrzési rendszeren, úgy vélelmezhető,

[21] Halmosi Péter: A gazdasági válság kezelésének eredményei és kétségei. Magyar Tudomány 2014/1. 1-12. o.[22]AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2016/399 RENDELETE (2016. március 9.) a személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) 6. cikk szerinti feltétel ellenőrzés és 14. cikk szerinti beléptetés megtagadás

[22]AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2016/399 RENDELETE (2016. március 9.) a személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) 6. cikk szerinti feltétel ellenőrzés és 14. cikk szerinti beléptetés megtagadás

[23] A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 353. §

hogy a feltételhiányok szintén a jogsértő megélhetés irányába mozdítják el őket. Az adatok hullámzása a hatás-ellenhatás elvét követi. Ennek alapja lehet az elkövetői oldal módszereinek és kísérleti számainak változása, a rendőrség által alkalmazott preaktív korrekció, valamint a zöldhatáros tömeges irreguláris migráció elkövetőinek határátkelőhelyeken történő megjelenése a műszaki határzár miatt.

A konkrét veszélyek közé sorolható, a határforgalom ellenőrzés során bűnmegelőzési célokat is szolgáló tevékenység az útiokmány tekintetében elkövetett közokirathamisítás[24], valamint a járműben történő megbújás elkövetési módszerének (6. sz. ábra) felfedése. Ezekben az esetekben a rendőrség által észlelt jogsértéseket a hatályos magyar büntetőjog tényállásként nevesíti, illetve olyan elkövetőkről beszélhetünk, akik tudatában vannak azzal, hogy jogszerűen nem léptethetők be. Ezek a jelenségek szintén követik a határforgalom trendjét a tömeges bevándorlás[25] időszakáig, amikor egyrészt a felfedett közokirathamisítások száma először csökkent, majd újra dinamikusan növekedni kezdett. A járművekben megbújás kísérleteinek száma szintén köthető az átkelőhelyekre átterelődő irreguláris migrációs kísérletekkel, valamint a rendőrségi módszertan korrekciójával növekvő hatékonyságú feladat végrehajtással.

További konkrét és a hatályos magyar törvény által büntetni rendelt jogsértő cselekmények közül a határforgalom ellenőrzésben a rendőrség által felfedett és eljárásra átadott tiltott anyagok (kábítószer, fegyver, lőszer stb.) esetében - mint konkrét bűnügyi veszély - az elkövetők száma hullámzást mutat (7. sz. ábra). A jelenlét ugyanakkor egyértelműen feltárható, valamint ilyen jellegű cselekmények miatt a határvám hivatalok is jelentős számban kezdeményeznek eljárásokat.

5. Összefoglalás

A migrációval összefüggő jelenségeknek vannak olyan elemei, amelyek nem, vagy csak részben képezték vizsgálatok tárgyát. A közrenddel, közbiztonsággal összefüggő kutatások jellemzően az ok-okozatok összefüggéseit vizsgálják, valamint az implicit elemek kutatása kevéssé nyert teret.[26]

A határforgalomban megjelenő reguláris migráció utazóinak rendészeti célzatú ellenőrzése során a határforgalom áramlásában jelentkeznek olyan hektikus hullámok, amelyek a hatáskörrel rendelkező szervezet felkészületlensége esetén jelentős mértékű negatív gazdasági, biztonsági, politikai hatásokat generálhatnak, a szervezet tevékenységének utazók részéről történő leminősítésével együtt. A határforgalomban jelentkező migrálás jellemző okai feltárhatók, attribútumai mérhetők, így elemezhetők és értékelhetők. Az adatokból kinyert és megfogalmazódó következtetésekből a gyors, biztonságos, kulturált, költséghatékony határforgalom ellenőrzési feltételek biztosíthatók. Ugyanakkor az érintett szervezeteknek fel kell készülni olyan (akár havária jellegű) forgalmi helyzetek kezelésére, amelyek képesek meghaladni a szervezet alapkapacitását, túlterhelik azt, működési nehézségeket okozhatnak.

A tanulmány alapjául szolgáló kutatás hipotézise helyesnek, a felismert és leírt fogalom további kutatása szükséges.

[24] A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 342. §
[25] A menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. Törvény 80/A. §
[26] Vajkai Edina: A migrációs válság biztonságpolitikai aspektusai. In. Tálas Péter (szerk.): Magyarország és a 2015-ös európai migrációs válság. Dialóg Campus Kiadó. Budapest, 2017. 37. o.

A magyar rendőrség határforgalom ellenőrzési feladatai pl. a forgalom emelkedése és migrációs, valamint bűnügyi veszélyeztetettsége miatt folyamatosan növekednek. Ennek a komplex feladat ellátási rendszernek számos olyan eleme, eredménye van, amely bűnmegelőzési tevékenységként is értékelhető. Az elkövetési módszert, vagy büntetőjogi tényállást elkövető személyekkel szembeni rendőri intézkedések elmaradása, a feladat ellátás implicit hatékonyságának csökkenése az egyértelműen kimutatható a vizsgált normasértő kísérletek jelenléte miatt, veszélyként értékelhető a magyar és a tagállamok társadalmi és személyi biztonsága sérelmére is.

Ritecz eredményeihez[27] hasonlóan a kutatás rámutat arra is, hogy a magyar szervek által a nem honos állampolgárokkal szemben kezdeményezett büntetőeljárások alanyai 5% körül mozog, mint ahogyan a jogerősen szabadságvesztésüket töltők származási aránya is (8-9. sz. ábra). Ezek a számok akár olyan értékelésre is alapot adhatnak, amelyek szerint a magyar határforgalom ellenőrzésben nem rejlik súlyozott bűnügyi veszély. A rendelkezésre álló adatok és azok belső összefüggéseiből levonható következtetések alapján a bűnügyi kockázat, így a rendőrség bűnmegelőzési feladatellátásának komplex támogatása továbbra is nemzeti és szövetségi támogatást kell hogy kapjon. A nem elvárható hatékonyságú határfogalmi ellenőrzés olyan putatív, absztrakt és konkrét veszélyeket rejt magában, amelyek nem csak Magyarországon válthatják ki negatív következményeiket.

A reguláris határforgalom ellenőrzésében a globalizált urbanizációs fejlődés, az utazás szabadságjogának territoriális bővülése, az áruk szabad áramlásának jogát biztosító kontinentális jogrend kiteljesedése, a gazdasági világválság negatív hatásainak nemzetközi szintű leküzdése egyértelmű következményeként növelte a határátkelőhelyek utas és járműforgalmát. Ez a növekmény prognosztizálható jelenségként jelentkezett megoldandó feladatként az ellenőrzést végrehajtó felelős szervezetek, a rendőrség irányába.

A forgalom növekedésében ugyanakkor megjelentek olyan elemek is, amelyek koncepcionális kezelését a felelős hatóság csak eseti helyzetmegoldásokkal tudja kezelni, mivel a forgalomnövekedés intenzitása, annak időtartama érdemben meghaladja a rendőrség ilyen irányú aktuális kapacitását. Az ilyen hatást gyakorló elemek felismerése, a stratégiai (így pl. bűnmegelőzési) kockázat elemzés és megoldás keresés komplex módszertana nyújthat érdemi támogatást, megoldást a reguláris határforgalom ellenőrzésben megjelenő migrációs áramlás gyors, biztonságos, kulturált ellenőrzésére. Az elmúlt években a preaktív határrendészeti modell elemeinek komplex alkalmazásával[28] a határforgalom ellenőrzése területén megjelenő objektív túlterhelés ellenére, a bűnmegelőzési feladatok végrehajtási hatékonysága összességében eredményesnek értékelhető az időszakos hiátusok ellenére is. Ezt a fajta komplex biztonsági eredményt a UNDP szintén azonosítja és javuló trendként értékeli (10. sz. ábra).

[27] Ritecz György: Ami a számok mögött van, avagy amiről nem beszélünk - In. Határrendészeti Tanulmányok 2014/1. 23-43. o.

[28] Ritecz György: IBM vagy nem IBM? Avagy gondolatok egy prédikátor nyomán In: Magyar Rendészet 2014/3. 55–75. old.

Mellékletek, ábrák

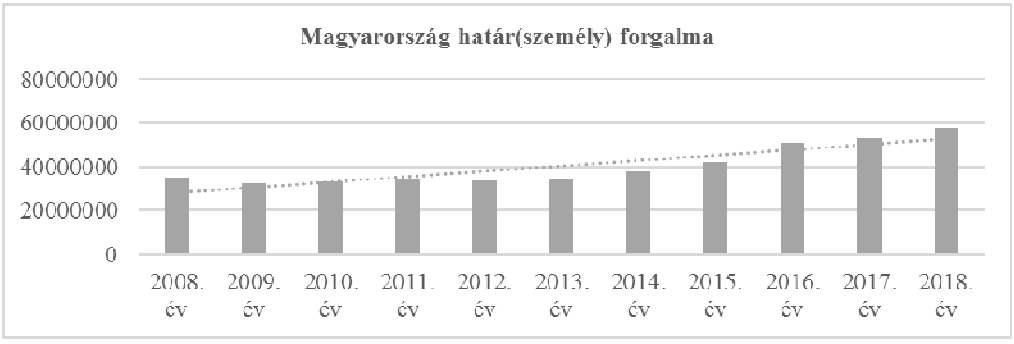

1. sz. ábra[29]

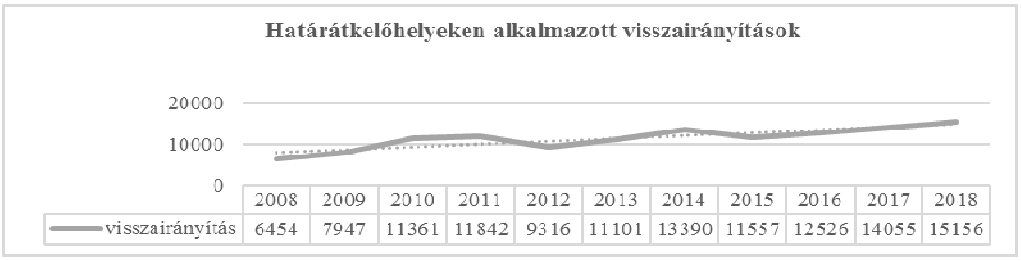

2. sz. ábra[30]

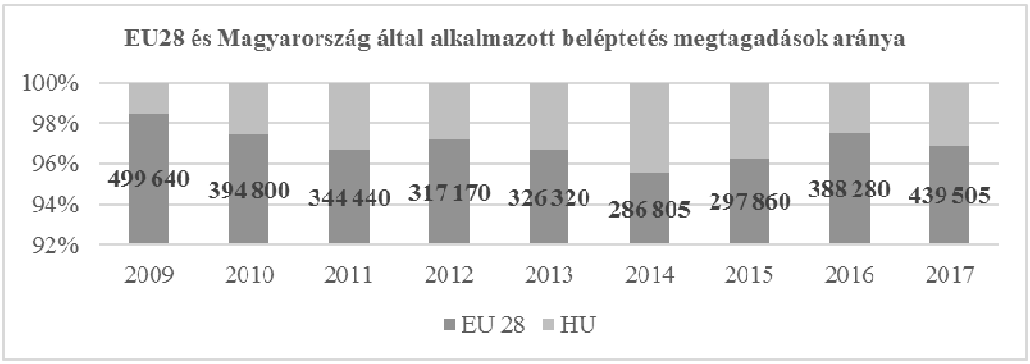

3. sz. ábra[31]

[29] Forrás: http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/haViewer.jsp (Letöltés ideje: 2019.06.19.)
[30] Forrás: ORFK RFŐIG HRFŐO
[31] Forrás: http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=migr_eirfs&lang=en (Letöltés ideje: 2019.07.09.)

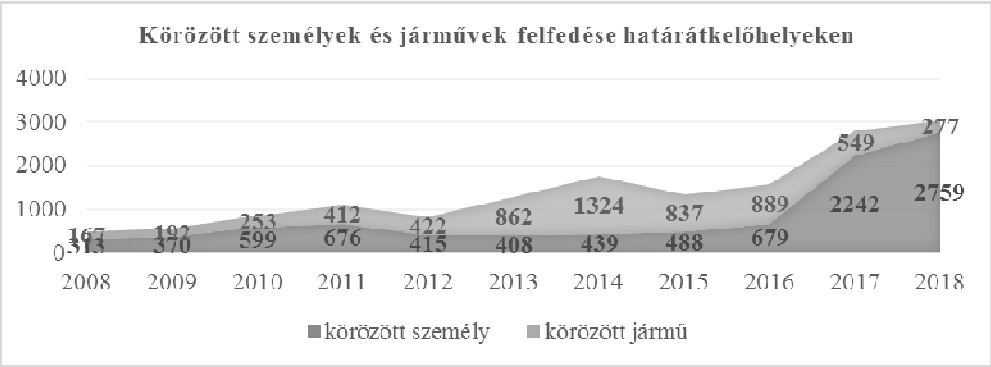

4. sz. ábra[32]

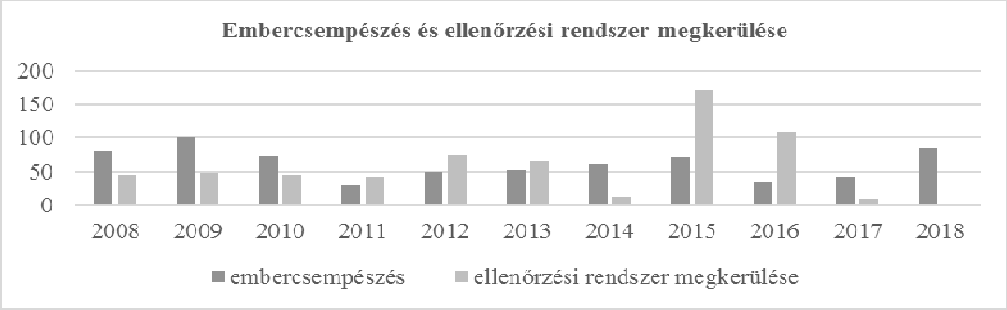

5. sz. ábra[33]

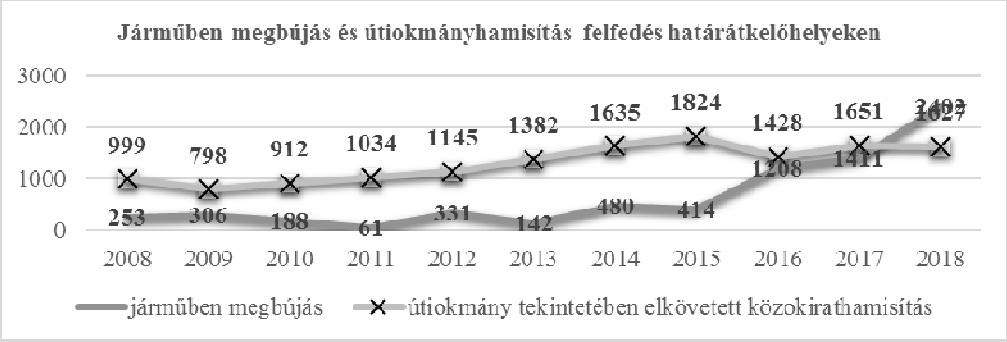

6. sz. ábra[34]

[32] Forrás: ORFK RFŐIG HRFŐO
[33] Uo.
[34] Uo.

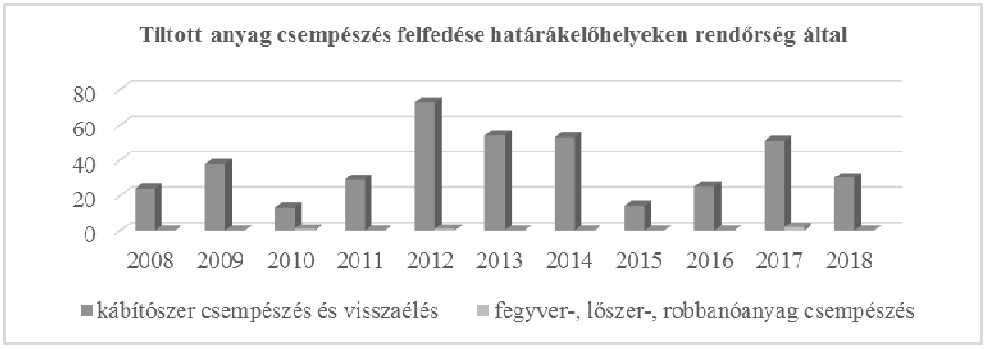

7. sz. ábra[35]

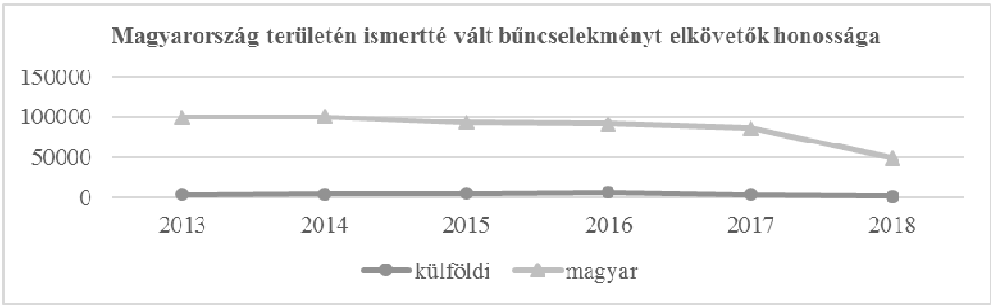

8. sz. ábra[36]

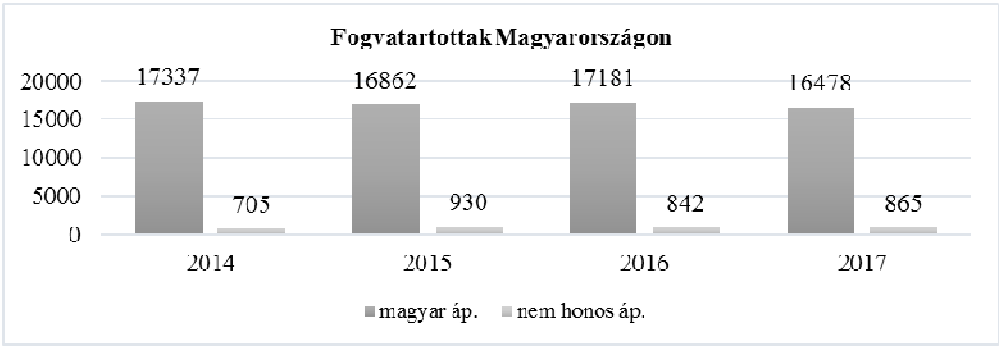

9. sz. ábra[37]

[35] Uo.
[36] Forrás: https://bsr-sp.bm.hu/SitePages/ExcelMegtekinto.aspx?ExcelName=/BSRVIR/Elkövetők (Letöltés ideje: 2019.06.12.)
[37] Forrás: https://bv.gov.hu/hu/bortonstatisztikai-szemle (Letöltés ideje: 2019. 05. 29.)

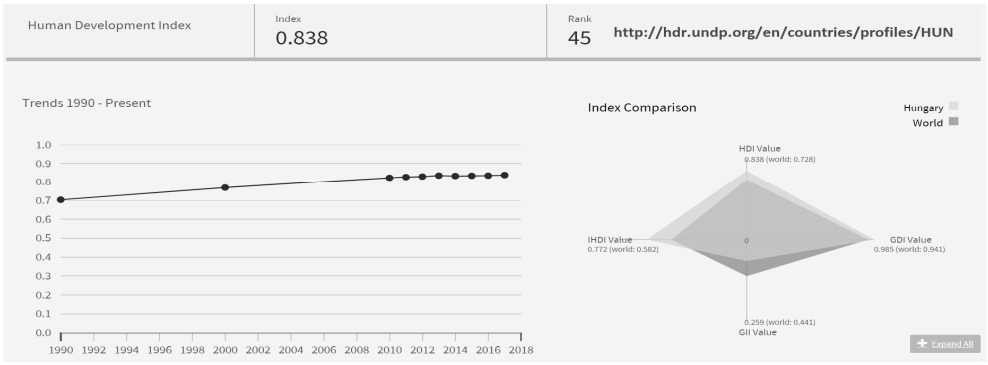

10. sz. ábra[38]

[38] Magyarország UNDP által rögzített minősítő értékelési pozíciója (Letöltés ideje: 2019.06.03.)